

LAUDATIO PHDR. EVĚ RYŠAVÉ

PHDR. EVA RYŠAVÁ

Literární historička a knihovnice PhDr. Eva Ryšavá se narodila dne 26. dubna 1937 v Olomouci. Rodinné tradice, spojené s příbuzenskými vztahy ke Karlu Havlíčkovi Borovskému a historikovi Bedovi Dudíkovi, v ní záhy vzbudily zájem o dějiny a literaturu. Po maturitě na jedenáctileté střední škole v Praze byla v roce 1955 přijata ke studiu historie a archivnictví na Filozoficko-historické fakultě Univerzity Karlovy. V důsledku politických represí padesátých let byla však následujícího roku ze studia vyloučena. Vysokoškolské studium jí bylo znovu umožněno až o osm let později.

Mezitím byla zaměstnána ve Výzkumném ústavu pedagogickém v Praze, kde dostala při politických prověrkách výpověď a poté vystřídala další dvě zaměstnání. Ve stavebním podniku Teplotechna vybudovala odborovou knihovnu pro zaměstnance, což jí pomohlo k přijetí na dálkové studium na Střední knihovnické škole. Maturitní zkoušku zde složila v roce 1963. Od roku 1964 studovala dálkově knihovnictví na Fakultě osvěty a novinářství Univerzity Karlovy, studium ukončila roku 1970. O dva roky později byl Evě Ryšavé udělen titul doktora filozofie na Fakultě sociálních věd a publicistiky UK v Praze.

Ke dni 1. října 1968 byla dr. Ryšavá přijata do Knihovny Národního muzea, kde pracovala až do roku 2004. V oddělení knižní kultury spravovala fond kramářských tisků a obrozené literatury a jejím hlavním úkolem bylo zpracování bibliografie českých kramářských písňových tisků jako samostatné součásti národní retrospektivní bibliografie 19. století. Nedílnou součástí její práce byla také realizace řady výstav vychá-

zejících z její specializace (soubor výstav o vztahu J. Dobrovského, J. Jungmanna, P. J. Šafaříka a B. Němcové k Národnímu muzeu, Knižky F. L. Věka, Ilustrace A. Kašpara, Pražský písničkář F. Hais atd.). V roce 1990 se dr. Ryšavá stala vedoucí oddělení knižní kultury a zástupkyní ředitelky Knihovny Národního muzea. V roce 2005 jí byla Sdružením knihoven České republiky udělena pamětní medaile Z. V. Tobolky za zásluhy o rozvoj knihovnictví.

Dr. Ryšavá se společensky a profesně vždy angažovala a stále angažuje. V letech 2001 až 2007 zastávala funkci předsedkyně Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Roku 2007 jí bylo uděleno čestné členství Společnosti Národního muzea. V letech 1966–1981 a 1989–1994 byla členkou výboru Historického klubu – Sdružení historiků České republiky.

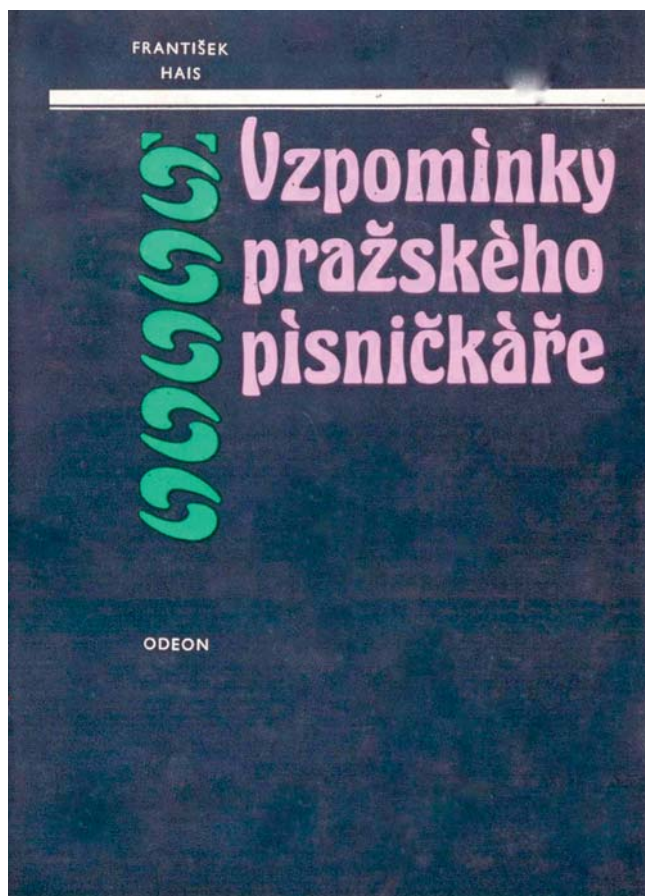
Hlavním předmětem zájmu dr. Ryšavé jsou kramářské písňové tisky, literatura českého národního obrození, dějiny

Slavnostní odhalení pamětní desky na rodném domě historika Josefa Hanzala v Radhosticích u Vlachova Březí dne 28. června 2003. Foto: Michal Klacek.

Před rodným domem historika Josefa Hanzala v Radhosticích dne 28. června 2003 (zprava: hudební skladatel Zdeněk Šesták, Eva Ryšavá, Jana Seifertová, dcera básníka Jaroslava Seiferta, Pavel Muchka). Foto: Michal Klacek.

Obálka knižního vydání paměti pražského písničkáře Františka Haise, které edičně připravila Eva Ryšavá pro nakladatelství Odeon v roce 1985.

Matice české a osobnost a dílo historika Bedy Dudíka a pražského písničkáře Františka Haise, výbor z jeho paměti připravila k vydání v roce 1985. K těmto a dalším tématům publikovala jubilantka řadu studií a příspěvků v různých časopisech a sbornících.

Po roce 1989 navázala dr. Ryšavá spolupráci s japonskými překladateli, muzikology a s Japonsko-českou společností. Bibliograficky a odborným poradenstvím spolupracovala na překladech a publikacích o české kultuře (např. s H. Sekine na překladu vzpomínek J. Seiferta Všecky krásy světa roku 1998) a uveřejnila na toto téma články v japonských časopisech.

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE PHDR. EVY RYŠAVÉ

1964, 1969

FEUCHTWANGER, Lion. *Žid Süss*. Praha: SNKLU, 1964 (Praha: Odeon, 1969²).
autorka vysvětlivek

1970

Knihovědné dílo Bedy Dudíka I, II. Praha 1970.
nepublikovaná diplomová práce, uložena v Archivu Univerzity Karlovy, sign. ED-10/70 a ED-10/70/přil.

1971

Knížky F. L. Věka. Praha: Národní muzeum, 1971 (Grafické lístky Knihovny Národního muzea č. 5/1971; spoluautor Karel Bezděk).
libreto výstavy, scénář a texty

Zásluhy moravského historika Bedy Dudíka o vrácení českých rukopisů ze Švédska roku 1878. *Sborník Národního muzea, řada C – Literární historie* 16, 1971, č. 2, s. 97–106.

1974

Práce na bibliografii kramářských písní 19. století v Knihovně Národního muzea. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 19, 1974, č. 1–2, s. 31–35.

1975

Slovanská knihovna Filozofického ústavu v Brně (Příspěvek k dějinám národního obrození na Moravě). *Časopis Národního muzea. Historické muzeum* 144, 1975, č. 3–4, s. 176–181.

1977

Beda Dudík a jeho práce o dějinách moravského knihtisku. In: *Knihovna: vědeckoreoretický sborník* 10, 1977, s. 257–306.

1978

Kramářská píseň jako tisk. *Typografie* 81, 1978, č. 2, s. 66–67.
VRCHOTKA, Jaroslav et al. Knihovna Bohuslava Duška. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 33, 1978, č. 1–4.

autorka části katalogu pojednávající o kramářských tiscích Duškovy knihovny (s. 78–91)

1979

Paměti pražského písničkáře Františka Haise. Šestá a sedmá kniha. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 24, 1979, č. 1–2, s. 1–96; *tamtéž*, č. 3–4, s. 97–176.
editorka a autorka předmluvy

1980

Německá předloha písně „O půl noci, dřív než kohout“ (Příspěvek ke studii Bedřicha Václavka). *Časopis Národního muzea. Řada historická* 149, 1980, č. 3–4, s. 171–176.

Sbírka kramářských písní Knihovny Národního muzea, její odborné zpracování a muzejní prezentace. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 25, 1980, č. 1–2, s. 5–12.

1983

České kramářské písňové tisky, jejich bibliografické zpracování a ukázka bibliografie 19. století. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 28, 1983, č. 4, s. 173–201 (spoluautor Karel Bezděk).

1985

HAIS, František: *Vzpomínky pražského písničkáře. 1818–1897*. Praha: Odeon, 1985.
editorka a autorka předmluvy

Vzpomínky pražského písničkáře. In: *Kurýr Odeonu*. Podzim–zima 1985, s. 3.

1986

Osud písně Františka Haise Pomněnka na české výtečníci. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 31, 1986, č. 1–2, s. 123–130.

Zpracování kramářských písní. In: TOLLINGEROVÁ, Dana – BARTOŠ, Josef (edd.). *Václavkova Olomouc 1983. Stav a úkoly václavkovského bádání v kontextu soudobé literární vědy a folkloristiky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1986, s. 188–193.

1987

Postup prací na bibliografii kramářských písňových tisků 19. století. In: RICHTEROVÁ, Eugenie – MIKŠOVSKÁ, Nataša (edd.). *3. národní konference o bibliografii v ČSR: Hradec Králové 3.–4. března 1987: sborník materiálů. Sv. 2*. Praha: Státní knihovna ČSR, 1987, s. 344–348.

1988

Uchovávaní tradic v kramářských písňových tiscích 19. století. In: FREIMANOVÁ, Milena (ed.). *Povědomí tradice v novodobé české kultuře: (doba Bedřicha Smetany)*. Praha: Národní galerie, 1988, s. 213–219.

Zpěv české společnosti v době Václava Šolce. *Zpravodaj Šrámkovy Sobotky*, říjen–prosinec 1988, č. 4, s. 3–7.

1989

Na hranicích města německého. *Lidová demokracie* 45, 4. 7. 1989, s. 3.

článek o písničkáři Františku Haisovi

1990

Beda Dudík – „moravský Palacký“. *Zpravodaj Muzea Kroměřížska*, 1990, č. 1, s. 35–38.

Dvojí jubileum slavného kojetínského rodáka. *Kojetínský kulturní kalendář*, 1990, leden, s. 4–5, únor, s. 5–7, březen, s. 5–7.

článek o B. Dudíkovi

Ke dvěma výročím moravského historiografa Bedy Dudíka. *Časopis Matice moravské* 109, 1990, č. 2, s. 225–233.

Tisk a prodej kramářských písní v Praze v 19. století. In: LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.). *Documenta Pragensia*, 1990, č. X/2 [Sborník materiálů z Archivu hlavního města Prahy]. Praha: Archiv hlavního města Prahy, 1990, s. 365–372.

1991

První knihovědná práce Bedy Dudíka. Rukopis přednášky Leitfaden zum Studium der Bibliothekswissenschaft. *Jižní Morava* 27, 1991, sv. 30, s. 43–62.

Václav Hanka 1791–1861: výstava k 200. výročí narození. Duben 1991. Výstavní a přednášková činnost. Hlavní budova Národního muzea v Praze. S.l.: s.n., s.a. (spoluautoři: Pavel Brodský, Daniela Štěpánová).

1992

Vzácné knihy ze sbírek Národního muzea. Sbírká kramářských písní. *Čtenář* 44, 1992, č. 10, s. 352–353.

1993

Píseň „Spi Havličku, v tvém hrobečku“ a její autor. In: *Havlíčkobrodsko: vlastivědný sborník* 7, 1993, s. 18–24.

1995

Božena Němcová a svět vědy v Národním muzeu. In: BARTUŠKOVÁ, Jana – DVOŘÁK, Jan (edd.). *Prameny díla, dílo pramenem: sborník příspěvků z konference o životě a díle Boženy Němcové, konané 15.–16. září 1992 v Hradci Králové, Vysoká škola pedagogická. Hradec Králové: Gaudemus*, 1995 [v tiráži nesprávně 1994], s. 123–129.

Kramářští zpěváci na pražských lidových slavnostech 19. století. In: PEŠEK, Jiří (ed.). *Pražské slavnosti a velké výstavy: sborník příspěvků z konferencí Archivu hlavního města Prahy 1989 a 1991*. Praha: Archiv hlavního města Prahy, 1995, s. 181–185 (Documenta Pragensia 1995, č. XII).

Železnice a tvorba lidových písničkářů. In: MACURA, Vladimír – POHL, Rudolf (edd.). *Osudový vlak: sborník příspěvků stejnojmenné vědecké konference k 150. výročí příjezdu prvního vlaku do Prahy*. Praha: Nezávislý novinář (III), 1995, s. 51–53.

1996

Odraz života městských žen v kramářských písních. In: PEŠEK, Jiří – LEDVINKA, Václav (edd.). *Žena v dějinách Prahy: sborník příspěvků z konference Archivu hl. m. Prahy a Nadace pro gender studies 1993*. Praha: Scriptorium, 1996, s. 185–193 (Documenta Pragensia, 1996, č. XIII).

Poslouchejte, mládenci a panny. *Muzejní a vlastivědná práce. Časopis Společnosti přátel starožitností* 34/104, 1996, č. 2, s. 115–116.

zpráva o výstavě kramářských písní v Lobkovickém paláci v Praze, také o výstavě o sběrateli Rudolfovi Hlavovi v Semilech

1997

Matice česká žije! *Muzejní a vlastivědná práce. Časopis Společnosti přátel starožitností* 35/105, 1997, č. 4, s. 233–234.

Pivo a pijáci v českých kramářských písních. In: NOVOTNÝ, Vladimír (ed.). *Hospody a pivo v české společnosti*. Praha: Academia, 1997, s. 19–27.

Vazby špalíčků kramářských písní v Knihovně Národního muzea. *Knihářský bulletin* 3, 1997, č. 1, s. 13–14.

Zieglerův Dobroslav, společenská píseň a kramářské tisky. In: PETRBOK, Václav (ed.). *Východočeské Athény a Josef*

Liboslav Ziegler: *sborník příspěvků ze symposia Rychnov nad Kněžnou, květen 1997*. Boskovice: Albert, 1997, s. 162–169.

1998

JUNGMANN, Josef. *Zápisky*. Ed. Radek Lunga. Praha: Budka, 1998.

autorka předmluvy

K obsahové stránce kramářských písní z Landfrasovy tiskárny. In: BĚHALOVÁ, Štěpánka (ed.). *Tiskárny a tisky 19. století: sborník příspěvků z celostátní konference pořádané při příležitosti 200. výročí založení jindřichohradecké Landfrasovy tiskárny*. Jindřichův Hradec: Okresní muzeum v Jindřichově Hradci, 1998, s. 58–60.

Národní retrospektivní bibliografie kramářských písňových tisků 19. století. In: BĚHALOVÁ, Štěpánka (ed.). *Tiskárny a tisky 19. století: sborník příspěvků z celostátní konference pořádané při příležitosti 200. výročí založení jindřichohradecké Landfrasovy tiskárny*. Jindřichův Hradec: Okresní muzeum v Jindřichově Hradci, 1998, s. 25–28.

Oddělení knižní kultury. In: PAULOVÁ, Eva et al. *Z pokladnice Národního muzea: 1818–1998*. Praha: Národní muzeum, 1998, s. 31–32.

Publikace trvalého významu. *Jindřichohradecký vlastivědný sborník* 10, 1998, s. 72–73.

zpráva o konferenci v Jindřichově Hradci v roce 1997 a o sborníku „Tiskárny a tisky 19. století“

1999

Několik dat ze životopisu dr. Mirjam Bohatcové. In: BAĐUROVÁ, Anežka (ed.). *Sborník k 80. narozeninám Mirjam Bohatcové*. Praha: Knihovna Akademie věd České republiky, 1999, s. 373–374.

Oddělení knižní kultury. In: TURKOVÁ, Helga (ed.). *Národní muzeum Praha: průvodce, Knihovna Národního muzea*. Praha: Národní muzeum, 1999, s. 27–32.

Výstava Knihovny Národního muzea. *Muzejní a vlastivědná práce. Časopis Společnosti přátel starožitností* 37/107, 1999, č. 3, s. 178–179.

zpráva o výstavě kramářských písní

Zlidovělé písně Františka Ladislava Čelakovského. In: HUSOVÁ, Marcella – ŘÍHOVÁ, Ivana – SEDLÁČEK, Zbyněk (edd.). *Růže stolistá. F. L. Čelakovský 1799–1999: mezinárodní vědecká konference: sborník příspěvků*. Strakonice: Muzeum středního Pootaví Strakonice, 1999, s. 54–60.

2000

Informace o činnosti Knihovny Národního muzea, Praha. In: DOMOVÁ, Miroslava (ed.). *Knihovna '97–'98: zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2000, s. 314–315.

Matrice česká v našich kulturních dějinách. In: JAN, Libor – CHOCHOLÁČ, Bronislav – KNOŽ, Tomáš – MALÍŘ, Jiří – VYKOUPILO, Libor (edd.). *Dějiny Moravy a Matice moravská. Problémy a perspektivy: sborník příspěvků z vědecké konference konané ve dnech 24.–25. listopadu 1999 v Brně*. Brno: Matice moravská, 2000, s. 47–51 (Disputationes Moraviae, sv. 1).

Počátky a rozvoj Matice české. *Muzejní a vlastivědná práce. Časopis Společnosti přátel starožitností* 38/108, 2000, č. 4, s. 203–212.

Romuald Promberger: Pocta moravskému Krameriovi. *Print & Publishing* 9, 2000, č. 5 (54), s. 42.

2001

Beda Dudík. In: BARTEČEK, Ivo (ed.). *Historiografie Moravy a Slezska*. Svazek 1. Olomouc: Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, katedra historie, 2001, s. 83–94.

Matrice česká oslavila 170 let. *Muzejní a vlastivědná práce. Časopis Společnosti přátel starožitností* 39/109, 2001, č. 4, s. 246.

Zlidovělé skladby Puchmajerových almanachů. In: VYČICHLO, Jaroslav – VIKTORA, Viktor (edd.). *Jeden jazyk naše heslo bud' I. Antonín Jaroslav Puchmajer: sborník příspěvků z vědecké literární konference konané u příležitosti 18. výročí úmrtí národního buditele, kněze, jazykovědce a básníka Antonína Jaroslava Puchmajera*. Radnice: Spolek divadelních ochotníků v Radnicích; Plzeň: Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, 2001, s. 173–178.

2002

Alois Jirásek a Adolf Kašpar (Význam ilustrace pro historickou prózu). In: HLADKÝ, Ladislav (ed.). *Dějiny v českém krásném písemnictví: sborník příspěvků z literárněhistorické konference ke 150. výročí narození Aloise Jiráska. Hronov 4.–5. září 2001*. Náchod: Okresní muzeum Náchod, 2002, s. 47–55.

Božena Němcová, Národní muzeum a Matice česká. In: BINAR, Vladimír (ed.) et al. *Božena Němcová: sborník k 140. výročí úmrtí*. Praha, Památník národního písemnictví, 2002, s. 217–224 (Literární archiv: sborník Památníku národního písemnictví 2002, roč. 34).

2003

Pamětní deska Josefu Hanzalovi. *Zpravodaj Historického klubu* 14, 2003, č. 1, s. 59.

Pamětní list k odhalení pamětní desky historikovi a archiváři PhDr. Josefu Hanzalovi, CSc., na jeho rodném domě v Radhosticích u Vlachova Březí dne 28. června 2003. *Zpravodaj Historického klubu* 14, 2003, č. 1, s. 60–62.

Přítel písničkářů. In: *Vzpomínky na Alexandra Sticha. Souvislosti. Revue pro literaturu a kulturu*, 2003, č. 1–2 (55–56), s. 40–41.

Skladby Vojtěcha Nejedlého v kramářských tiscích a rukopisných zpěvnících. In: VYČICHLO, Jaroslav – VIKTORA, Viktor (edd.). *Jeden jazyk naše heslo bud' II. Vojtěch Nejedlý: sborník příspěvků z vědecké literární konference konané u příležitosti 230. narození Vojtěcha Nejedlého*. Radnice: Spolek divadelních ochotníků v Radnicích; Plzeň: Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, 2003, s. 97–109.

2004

Josef Dobrovský a Knihovna Národního muzea. In: VAVŘÍNEK, Vladimír – GLADKOVA, Hana – SKWARSKA, Karolína (edd.). *Josef Dobrovský. Fundator studiorum slavica: příspěvky z mezinárodní vědecké konference v Praze*

10.–13. června 2003. Praha: Slovanský ústav AV ČR, 2004, s. 53–63 (spoluautorka Helga Turková).

Výstava o Matici české v severních Čechách. *Muzejní a vlastivědná práce. Časopis Společnosti přátel starožitností* 42/112, 2004, č. 1, s. 47–48.

zpráva o výstavě v Národním muzeu ze sbírek Podještědského muzea v Českém Dubu, Národního muzea a Památníku národního písemnictví v Praze

2005

Moravský historiograf válečným zpravodajem (Beda Dudík na jižní frontě v Itálii roku 1866). In: GILK, Erik (ed.). *Studia Moravica III. Sborník historiografických, filologických a uměnovědných příspěvků přednesených na vědecké konferenci Mars Moravicus – Neklidná léta Moravy pořádané ve dnech 28. – 30. června 2004 v rámci realizace výzkumného záměru Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky MSM 152100017 – Dějiny a kultura Moravy jako modelu regionu na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005, s. 77–85 (Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Facultas Philosophica. Moravica, 2005, roč. 3).

Nový památník písemnictví na Moravě. *Matiční listy. Literární příloha Zpravodaje Matice české*, 2005, č. 1, s. 1–2.

zpráva o památníku v Rajhradě

Pamětní deska Václavu Zelenému v Havlíčkově Borové. *Matiční listy. Literární příloha Zpravodaje Matice české*, 2005, č. 1, s. 2.

Václav Zelený, Matice česká a Svatobor. In: *Václav Zelený (1825–1875)*. Havlíčkova Borová: Obec Havlíčkova Borová, 2005, s. 93–96 (spoluautor Václav Liška).

Výstava ke 150. výročí prvního vydání Babičky Boženy Němcové. *Muzejní a vlastivědná práce. Časopis Společnosti přátel starožitností* 43/113, 2005, č. 2, s. 114–115.

zpráva o výstavě v Knihovně Národního muzea

2006

Nový úspěch české knihovnědy. *Matiční listy. Literární příloha Zpravodaje Matice české* 2006, č. 2, s. 1–2.

zpráva o knize „Obecné dobré podle Melantricha a Veleslavínů“ od Mirjam Bohatcové

Pamětní deska rodu Neuberků v Mladé Boleslavi. *Matiční listy. Literární příloha Zpravodaje Matice české*, 2006, č. 3, s. 1–2.

2006 a 2007

DUDÍK, Beda: Dr. Beda Dudík – Vzpomínky na válečné tažení v Itálii 1866. *Bellum 1866. Časopis Komitétu pro udržování památek z války roku 1866* 15 (17), 2006, č. 1, s. 126–150, č. 2, s. 107–129; *tamtéž*, 16 (18), 2007, č. 1, s. 123–142, č. 2, s. 104–125.

překladatelka a autorka předmluvy

2007

Česká dětská kniha v Japonsku. *Matiční listy. Literární příloha Zpravodaje Matice české*, 2007, č. 4, s. 1–3.

rozhovor jubilantky s bohemistkou a překladatelkou Akiko Sekizawa

2008

Bohuslav a Hermína Duškoví – mecenáši nové doby. *Matiční listy. Literární příloha Zpravodaje Matice české*, 2008, č. 6, s. 1–4.

Špalíček matky Mikoláše Alše? In: HOLUBOVÁ, Markéta et al. *Obrazy ženy v kramářské produkci*. Praha: Akademie věd České republiky, Etnologický ústav, v. v. i., 2008, s. 205–209.

Ženy v životě a tvorbě písničkáře Františka Haise. In: HOLUBOVÁ, Markéta et al. *Obrazy ženy v kramářské produkci*. Praha: Akademie věd České republiky, Etnologický ústav, v. v. i., 2008, s. 7–16.

2009

Bohuslav Dušek, sběratel, bibliofil a mecenáš. In: *Zprávy z Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Informační panely v regionech České republiky. Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 54, 2009, č. 1–4, s. 54.

Prof. PhDr. Pavel Spunar, CSc. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 54, 2009, č. 1–4, s. 46.

Svatopluk Čech a Japonsko. *Matiční listy. Literární příloha Zpravodaje Matice české*, 2009, č. 7, s. 10–11.

2010

Hermína Dušková. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 55, 2010, č. 1–2, s. 95–96.

Sté narozeniny mecenášky Hermíny Duškové. *Muzeum. Muzejní a vlastivědná práce* 48, 2010, č. 2, s. 59–60.

2011

Knihovnické zamyšlení v Brixenu. *Čtenář* 63, 2011, č. 11, s. 405–406.

úvaha o vyhnanství Karla Havlíčka Borovského

Milota Zdirad Polák a Obříství. In: *Zprávy z Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Informační panely v regionech České republiky. Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 56, 2011, č. 1–2, s. 50; Josef Dobrovský, Nosticové a Měšice. *Tamtéž*, s. 52.

Dobrovský, Měšice a Matice česká. In: SOBOTKOVÁ, Marie – FIALA, Jiří – POSPÍŠIL, Ivo – MAIELLO, Giuseppe (edd.). *Česká slavistika 2012–2013: Josef Dobrovský a problémy současné slavistiky*. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 67–72 (Slavica Litteraria 15, 2012, č. 2).

2012

Historik Beda Dudík ve světle rodinné korespondence a vzpomínek. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 57, 2012, č. 1–2, s. 75–81.

Sestavil Michal Klacek

Národ náš vstoupil v nový život pln sil a nadějí; my nadšení vroucí radostí přivínuli se k němu upřímně a snažili se všemožně při životě dále jej zachovati a k dospělosti odchovati.

Nebylo nás mnoho, ale upřímnost vůle a svornost myslí množily naše úspěchy. Láske k národu přinášíme jsme vlastní život i statek svůj za obět; ano, kolik mladých, slechetných srdcí horoucí tento zápal strávili! Vlastenectví doby tehdejší neznalo chvástavosti, zlástivosti a ctižádosti, leč jen tu, která čest v práci pro národ vyhledává.

Stran a záští stranického v národu nebylo; a ačkoliv i tenkrát pro různost náhledů mezi dvěma nejčelnějšími vlastenci boj se strhl, nedostoupila vaše přece nikdy té míry, aby byla i v národě svár a roztržku způsobila.

Josef Bojislav Pichl: Vlastenecké vzpomínky. Praha 1936

Výrazným rysem českého národního obrození byla činnost nadšených vlastenců z řad učitelů, kněží, řemeslníků a drobné inteligence, kteří probouzel národní vědomí a prosazovali český jazyk i v nezapadlejších koutech naší země. Za své obětavé a nezištné úsilí však museli zaplatit vysokou daň v podobě nepřítelů rakouských úřadů, častého policejního sledování a mnohdy i ohrožení vlastní existence. Jména většiny z nich jsou již zapomenuta. Jedním z těch, jejichž památka by měla zůstat živá i dnes, je lékař, spisovatel, novinář a organizátor českého národního života

JOSEF BOJISLAV PICHL

* 22. srpna 1813 Kosoř u Prahy

† 11. března 1888 Praha

Reprodukce fotografie Josefa Bojislava Pichla z doby kolem roku 1875 z Národního alba, vydaného Jos. R. Vilímekem v Praze roku 1899. Národní muzeum.

v pražském Konviktu konal první veřejný český bál, který měl význam nejen společenský, ale i politický. Pichl byl spolu s Josefem Kajetánem Tylem duší celého podniku a mimořádný úspěch plesu byl především jeho zásluhou. Jeden z účastníků vyjádřil své pocity takto: „Jako by ze shromážděných hostů tv dávnoleté, zděděné předsudky, ten nepravý stud byl mocí čarovnou spadl, vše, vše k mateřštině se přiznávalo.“

Prvním působistě mladého lékaře se staly roku 1843 Pardubice, kde záhy stanul v čele české společnosti a úspěšně rozvinul národní život. Předcházelo ho však hlášení pražského policejního ředitelství krajskému úřadu v Chrudimi, že doktor Pichl je nebezpečnou osobou, která potřebuje policejní dohled. Od té doby byla Pichlova vlastenecká činnost neustále sledována.

Roku 1845 se Pichl oženil s dcerou svého milovaného profesora Svobody, Františkou (1811–1882). Jeho nevěsta patřila do okruhu pražských vlasteneckých dívek, které se horlivě účastnily národního života. Byla velmi vzdělaná, překládala z němčiny a francouzštiny a věnovala se literární tvorbě. Zveřejnění jejich básní, blízkých lidové poezii, zprostředkoval v českých časopisech Pichl pod pseudonymem Marie Čacká. Pichl také rozšířil domněnku, že básnička je prostá selka, která se po denní práci věnuje poezii. Dopustil se tak mystifikace, v té době rozšířené u obrozujících se národů. Jejím účelem byla snaha o zvýšení hodnoty a jedinečnosti jejich literatur. Teprve po zprávě o údajné smrti Marie Čacké odhalil časopis Květy roku 1846 pravou skutečnost. Část vlastenecké společnosti Pichlova mystifikace odsoudila, ale například Božena Němcová litovala, že se musela zbavit ideální představy básničky z lidu. Se svou manželkou měl Pichl dva syny, Ivana a Bohuslava, a dceru Olgu.

Revoluční události roku 1848 prožíval Pichl velmi dramaticky. Začal vydávat list *Pardubický hlasatel svobody a lidu práva*, ale byl nucen uprchnout do Prahy. Zde opět založil další politický časopis *Svatováclavské poselství*. Začátkem roku 1849 byl jmenován redaktorem nového *Obecního listu* a později řídil časopis *Včela*. Všechny tyto noviny byly však brzy zastaveny. V dubnu roku 1849, kdy se konal první tiskový proces s Karlem Havlíčkem, předsedal Pichl porotě a vyhlásil její výrok, že Havlíček je nevinen.

Významným činem pro rozvoj české společnosti byl Pichlův sborník *Společenský zpěvník český* z roku 1851, který umělé i několik lidových. O jeho potřebnosti svědčí osm vydání následujících rychle za sebou. Za rok po tomto zpěvníku vydal Pichl další reprezentativní dílo – *Společenský krasořečník český*, představující rozsáhlý výběr z české poezie původní i překládané a dokládající snahu české literatury zapojit se do okruhu literatury světové.

Pichl byl na přelomu čtyřicátých a padesátých let zaměstnán na pražském magistrátu jako překladatel do češtiny, ale místo musel v roce 1854 z politických důvodů opustit. Přestěhoval se proto do Kladna, kde se stal hutním lékařem.

I zde se s nezměněnou energií snažil pokračovat ve své vlastenecké činnosti. Ve svém novém působišti založil Městanskou besedu a zastával i funkce v obecním výboru. V roce 1861 byl přeložen do Nýřan u Plzně jako baňský lékař, kde však při své národní práci narazil na odpor silné německé vrstvy. Svou aktivitu uplatnil v Plzni a stal se členem zdejšího obecního výboru. Posledním místem Pichlova působení se stala Praha, kde byl zvolen správcem chudobince u sv. Bartoloměje a věnoval se lékařské praxi. Ani v Praze se nevzdal osvětové práce a roku 1871, na prahu stáří, založil na Smíchově tiskárnu. V letech 1876 až 1880 v ní vydával mj. časopis *Česká včela*, navazující na jeho předchozí časopisy s podobným názvem. Redakci pověřil syna Bohuslava a soustředil kolem něj řadu předních autorů. Uveřejnil zde své *Vlastenecké vzpomínky*, popisující národní, politický i společenský život doby předbřeznové z blízkého pohledu jeho aktivního účastníka.

Po smrti své manželky roku 1882 se znovu oženil. Josef Bojislav Pichl zemřel v Praze dne 11. března 1888 a byl pohřben na Vyšehradském hřbitově. Po jeho smrti ocenily nekrology jeho obětavou lékařskou a vlasteneckou činnost, ale podrobnější zhodnocení jeho osobnosti a díla se ujal až ve třicátých letech minulého století literární vědec Miloslav Hýsek, který vydal roku 1936 knižně Pichlovy *Vlastenecké vzpomínky*.

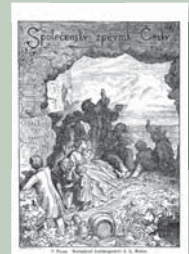
PhDr. Eva Ryšavá

Františka Bohunka Pichlová, rozená Svobodová (1811–1882), byla známá jako spisovatelka Marie Čacká. PNP.

Záhlaví časopisu Včela z 11. března 1850, jehož redaktorem byl J. B. Pichl. PNP.

Obálka Společenského zpěvníku českého Josefa Bojislava Pichla, který vyšel v nakladatelství I. L. Kobra. PNP.

Pichlův Společenský krasořečník český vycházel ve třech dílech u nakladatele Jaroslava Pospíšila v letech 1852–1853. PNP.

Časopis *Pardubický hlasatel svobody a lidu práva*, který pro svoji radikálnost mohl vyjít pouze jednou v revolučním březnu 1848, přinesl jeho vydavatel, J. B. Pichlovi následně pronásledování. PNP.

Zřizovatelé: Národní muzeum – Maticе česká, sekce Společnosti Národního muzea, ve spolupráci s obcí Kosoř – únor 2017.
Typografie, tisk: FAST digital print studio s. r. o., Praha 10. Kontakt: Maticе česká, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1, tel. 224 497 333, email: matice_ceska@nm.cz.

Eva Ryšavá připravila pro Matici českou řadu textů na informační tabule. Naposledy spolupracovala při vzniku informační tabule Josefa Bojislava Pichla, která je od roku 2017 umístěna v obci Kosoř u Prahy.

OSOBNOSTI KOLEM KRAMÁŘSKÝCH PÍSNÍ

Tento článek bych ráda věnovala vzpomínce na dvě osobnosti, které měly vztah k Národnímu muzeu a z nichž jedna věnovala svoji sbírku kramářských písní, celoživotně získávanou a uchovávanou s neobyčejnou pilí a láskou, Knihovně Národního muzea (dále KNM). Rudolf Hlava (1911–1988), semilský učitel, sběratel, bibliofil, kronikář a archivář vybudoval za svůj život jednu z největších sbírek kramářských písní u nás.

V roce 1989 bylo splněno jeho přání předat sbírku KNM, která v té době již uchovávala rozsáhlý fond kramářských písní. V téže době zde působila PhDr. Eva Ryšavá jako kurátorka této sbírky a knižního fondu *Obrození*, jejíž zásluhou byla posléze Hlavova sbírka, obsahující asi 10 000 ks, postupně zpracovávána a zařazována do původního fondu a znamenala jeho podstatné obohacení. Rudolf Hlava se zaměřoval při získávání písniček především na oblast Podkrkonoší, horního Pojizeří a dále na Maloskalsko a Semilsko. V oblasti severních Čech, především v okolí Sychrova u Turnova, působil sběratel Josef Scheybal. R. Hlava nesouhlasil s jeho názorem, že tisk, který není uveden v *Knihopisu*, je cennější. Sám byl toho názoru, že „záznam v *Knihopisu* je rozmnožení kulturního dědictví“, a svoje nálezy do *Knihopisu* posílal. J. Scheybal neměl zájem o spolupráci a KNM se přes veškeré úsilí nepodařilo navázat s ním na rozdíl od R. Hlavy pracovní kontakt ani jednat o případném odkazu sbírky KNM.

R. Hlava se narodil v roce 1911. Jako dítě byl ovlivněn četbou časopisu *Český lid*, který u něho vzbudil zájem o historii a sběratelství. Asi od dvanácti let sbíral staré tisky, opi-

soval písně a koledy. Po roce 1968 sbíral také letáky, plakáty a hesla k invazi s názorem, že sbírá lidovou tvořivost. V roce 1936 byl poslán jako učitel a osvětový pracovník do Belgie mezi krajanské horníky. Zde pobyl dva roky a po návratu učil vedle češtiny a dějepisu též zeměpis a ruštinu. Přispíval do regionálního tisku, pořádal osvětové přednášky a besedy. V práci mu pomáhala jeho žena Jana, archivářka. Hlavův vtipný a půvabný článek *O sběratelích písně kramářské říkání*, uveřejněný v roce 1948 v práci *Okénko do dílny umělcovy*, vyjadřuje nejlépe autorův vztah k „...přezíraným kvítkům z periferie literatury...“.

Jeho osobitá sbírka a knihovna byly uloženy v místnosti jeho bydliště v Semilech, která byla zaplněna krabicemi s písničkami a byla nazývána „hrabalov“. Zde byla uložena i další sbírka, asi 6500 svatých obrázků.

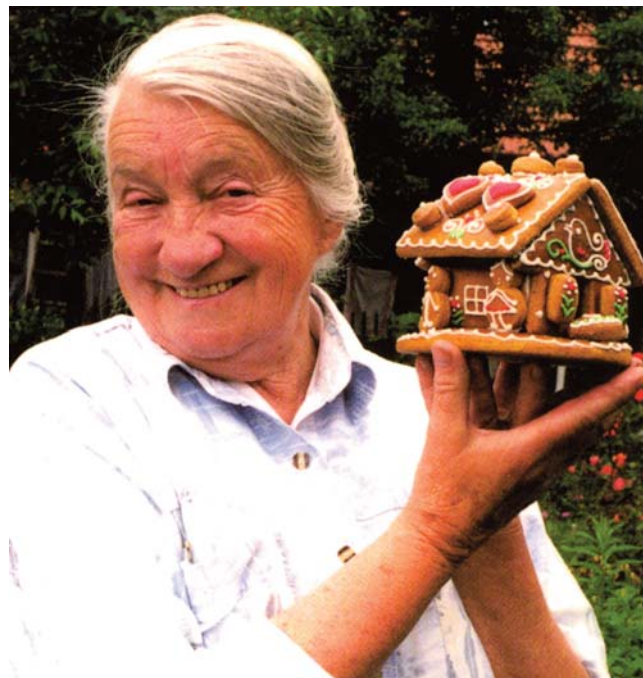
Cenné jsou také předsádkové papíry, 360 ks z let 1750 až 1920. Některé z nich byly později využívány jako výtvarný doprovod k výstavám. Zmíňme se ještě o vzácném exempláři zvaném špalíček. Jednotlivé písně si majitelé vážali ve svazčky do destiček z látky nebo kůže. Některé špalíčky byly vystaveny již na Národopisné výstavě československé v Praze roku 1895. Ta se stala podnětem k intenzivnějšímu zájmu o lidové sběratelství. Hlavova sbírka obsahuje vzácný špalíček, který původně patřil matce Mikoláše Alše a posléze ho získal grafik Josef Váchal, který ho prodal Hlavovi z důvodu finanční nouze. Špalíček se také v rámci jedné výstavy podíval až za moře. V letech 1996 až 1997 byla uspořádána první výstava Národního muzea v USA pod názvem Tisíc let české kultury: Bohatství Národního muzea v Praze v muzeu Old Salem ve Winston Salemu v Severní Karolině. Výstava byla prodloužena do ledna 1998 v Národním českém a slovenském muzeu v Cedar Rapids v Iowě.

V období politického uvolňování se R. Hlava zapojil do obrodného procesu a kandidoval do České národní rady. V době následující mu byla publikační činnost znemožněna.

Rudolf Hlava – bibliofil. (foto A. Dubský z Kokonína, SOkA Semily)

Rudolf Hlava (1911–1988). Foto: A. Dubský.

Jindřiška Dvořáková (1922–2014). Foto: Andrej Šťastný (otištěno v knize Marie Kubátová – Jindra Dvořáková, *Medový perníček – do srdce chodníček*, Praha, HAK 2001).

*Pisníčkář František Hais. Perník J. Dvořákové z roku 1999.
Foto: Jan Řehounek.*

Na naléhání a prosby PhDr. E. Ryšavé a PhDr. K. Bezděka, pracovníků knihovny, přednesl příspěvek na téma Mozart a Semily na pražské mozartovské konferenci, pořádané Českou hudební společností v říjnu 1987. Posluchače zaujal suverénním přednesem, který prozrazoval jeho dlouholetou učitelskou činnost. Jeho triumfální vystoupení bylo poslední z velkých radostí pana učitele. Rudolf Hlava byl osobnost všestranného kulturního rozhledu, který zosobňoval tradice českých obrozenců a zůstal věrný písmácké tradici svého kraje.

Další osobností, která si bezesporu zaslouží, abychom jí věnovali vzpomínku, je paní Jindřiška Dvořáková, roz. Čermáková (1922–2014), praprapravnučka pražského flašinetáře a zpěváka Františka Haise.

Dokladem toho, že tato tvorba je u nás stále živá, se stal 3. ročník mezinárodního festivalu flašinetářů pod názvem *Flašinet žije*, pořádaný ve spolupráci s Českým muzeem hudby dne 9. 8. 2016. Zúčastnily jsme se s jubilantkou jejich vystoupení na Kampě za nadšeného přihlížení turistů.

Jindřiška navázala na rodinnou lidovou tradici, ke které se přihlásila po vydání knihy *Vzpomínky pražského písničkáře*, kterou k vydání připravila E. Ryšavá. Na svého předka a jeho rodinu měla bohaté vzpomínky. Rodina dlouho uchovala písničky v malých neckách, ale časem se drobné tisky poztrácely. Sama o Haisovi říkala: „Jedna paní ho naučila péct ze žitné mouky beránky a figurky a on je pak koloroval a prodával. Tak jsem to přeci jen někde našla“. Sama se stala proslulou perníkářkou. S prvním manželem, kavkazským kozákem a veterinářem, prožila bohatý a zajímavý život. Paní Jindřišku jsme několikrát navštívili v jejím útulném domku v Křenku, kde žila sama po smrti druhého manžela, který ji přivedl k lásce k včelám. Měla několik úlů, sama se starala

Perníkové logo Národního muzea od J. Dvořákové. Foto: Andrej Šťastný (otištěno v knize Marie Kubátová – Jindra Dvořáková, Medový perníček – do srdce chodníček, Praha, HAK 2001).

o výrobu medu, který používala k výrobě proslavených perníků. Stala se známou a všeobecně uznávanou osobností a získala titul „mistryně lidové umělecké výroby“.

Obě vzpomínky věnuji jubilantce PhDr. Evě Ryšavé jako dík za naše přátelství a spolupráci v oblasti kramářských písní a knižního fondu *Obrození*. Pod jejím vedením jsem mnohé poznala, mnohé se naučila a mnohé si oblíbila.

Marta Čermáková

Seznam použité literatury:

RYŠAVÁ, Eva (ed.). HAIS, František. *Vzpomínky pražského písničkáře. 1818–1897*. Praha: Odeon, 1985.

Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století. Praha 1925–1967.

KUBÁTOVÁ, Marie – DVOŘÁKOVÁ, Jindra. *Medový perníček – do srdce chodníček*. Praha: HAK, 2001.

PLACHTA, Miloš. Rudolf Hlava – I. a II. část – pan učitel, kronikář, archivář, bibliofil a nejvýznamnější český sběratel kramářských písní. *Semilské noviny* 31. 1. 2008, s. 14–15; 29. 2. 2008, s. 16–17.

VOTOČEK, Václav. Za Rudolfem Hlavou. In: *Z Českého ráje a Podkrkonoší* 3, 1990, s. 138–140.

VZÁCNÉ PŘÁTELSTVÍ SPOJENÉ KRAMÁŘSKOU PÍSNÍ S NÁDECHEM JAPONSKA

Když jsem poprvé potkala Evu Ryšavou, psal se rok 1992. Naše první setkání probíhalo na půdě budovy Národního muzea, kde tehdy paní Eva pracovala jako odbornice na kramářské písně. Tento její profesní zájem, který rozvíjela s kolegou Karlem Bezděkem, byl zájmem celoživotním. Cílem této vzpomínky není věnovat se odbornému profilu jubilantky, ale připomenout profesní a lidské setkávání, které započalo právě nad kramářskými písněmi a tisky. Naše první schůzka se týkala retrospektivní bibliografie kramářských písňových tisků 19. století, která vznikala na půdě Knihovny Národního muzea. Byla jsem tehdy krátce zaměstnána v jindřichohradeckém muzeu a stala jsem se kurátorkou zdejší čtyřtisícové sbírky kramářských tisků. Touha porozumět tomuto zajímavému fenoménu, odborně zpracovat sbírku a porovnat její novější část s katalogy dostupnými v Knihovně Národního muzea mě přivedla právě k Evě Ryšavé. Hned při prvním setkání jsem věděla, že poznávám vzácnou ženu, a těšila se na naše další pracovní schůzky. Tehdy jsem netušila, co vše se ještě přihodí. Spolupráce v oblasti kramářských písní a tisků přinesla první odborné plody v roce 1997, kdy muzeum v Jindřichově Hradci při příležitosti 200. výročí založení zdejší Landfrasovy tiskárny uspořádalo konferenci *Tiskárny a tisky 19. století*. Trvalým výstupem tohoto setkání se stal sborník, který pod stejným názvem vydalo jindřichohradecké muzeum v následujícím roce. Obsahoval i dva příspěvky Evy Ryšavé, které se týkaly Národní retrospektivní bibliografie kramářských písňových tisků 19. století a obsahové stránky kramářských písní z Landfrasovy tiskárny. Toho roku Eva Ryšavá přijela do Jindřichova Hradce hned dvakrát. Poprvé to bylo na jaře, kdy jsem měla s kolegou Františkem Fürbachem, předsedou Klubu Emy Destinnové, tu čest přivítat v Jindřichově Hradci paní Evu Ryšavou s její japonskou přítelkyní, klavíristkou Yukiko Sawou, kterou doprovázela operní pěvkyně Sawako Iraiwa. Umělkyně koncertovaly 27. května přímo v Síni Emy Destinnové v hlavní budově jindřichohradeckého muzea a tehdy vzniklo další přátelství. Janáčkova hudba v interpretaci Yukiko pak zněla i u nás doma a stala se oblíbenou hudbou našeho o rok později narozeného syna. Yukiko se pak do Jindřichova Hradce ještě dvakrát koncertně vrátila.

V té době jsem již pokračovala na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v doktorandském studiu a téma mé disertační práce bylo opět nablízku paní Evě Ryšavé. Byla mi nápomocna nejen při výběru tématu práce, která byla věnována náboženským kramářským tiskům se zřetelem k produkci jindřichohradecké Landfrasovy tiskárny, ale také pečlivou konzultantkou. Seznámila mě i s dalšími odborníky na problematiku kramářské písně a i díky její nezištné pomoci a ochotě se podařilo práci obhájit s výborným výsledkem. Společné posezení po doktorské promoci v červenci roku 2002 s mým školitelem univerzitním profesorem Jiřím Cejpkem z Ústavu informačních studií a paní Evou Ryšavou se pak pro mě stalo nezapomenutelným okamžikem setkání se dvěma renesančními pozitivně smýšlejícími osobnostmi.

PhDr. Eva Ryšavá (druhá zleva) v Síni Emy Destinnové v jindřichohradeckém muzeu s japonskými hudebnicemi Yukiko Sawou a Sawako Iraiwow, dr. Františkem Fürbachem a dr. Štěpánkou Běhalovou v květnu roku 1997. Foto: Archiv Muzea Jindřichohradecka.

K podobným zážitkům se řadí i setkání s odbornicí na knižní vazbu Helmou Schaefer z Lipska, blízkou přítelkyní Evy Ryšavé, s níž přijela v srpnu roku 2009 na návštěvu do Jindřichova Hradce. Společné odpoledne jsme strávili s jindřichohradeckým knihvazačem Josefem Brchaněm, potomkem evangelické knihvazačské rodiny, jejíž tradice sahají hluboko do 18. století, nad jeho knižními vazbami a při jeho vyprávění o knihvazačské práci, řemeslné tradici a víře.

PhDr. Eva Ryšavá (uprostřed) s odbornicí na knižní vazbu Helmou Schaefer z Lipska nad knižními vazbami Josefa Brchaně při návštěvě Muzea Jindřichohradecka v roce 2009. Foto: Archiv Muzea Jindřichohradecka.

I když osobních setkání ubývá, několikrát ročně mi přichází poštou a dnes též e-mailem vřelý dopis oslavenkyně, poskládaný vzácně a úhledně, literárně a jazykově vytříbený, který dělá radost nejen svým sdělením, ale také svou formou. Přála bych každému mít alespoň na chvíli ve své blízkosti takového ČLOVĚKA, jakým je Eva Ryšavá.

Štěpánka Běhalová

ZDRAVICE K JUBILEU PHDR. EVY RYŠAVÉ

Vážená a milá paní doktorko,

rád bych Vás pozdravil při příležitosti Vašeho významného životního jubilea a poděkoval za nás za všechny, kterým Vaše trpělivá, precizní práce po řadu desetiletí přináší poučení, radost a inspiraci. Dříve než jsme se osobně poznali, oslovily mě jako hudebníka i jako badatele Vaše zasvěcené studie na dvě velká témata: české kramářské tisky 19. století a životní osudy pražského barda Františka Haise. Svou usilovnou péčí v oblasti bibliografie kramářských písní jste zprostředkovala širokému okruhu zájemců kultivovaný přístup k těmto hodnotám a Vaše cílevědomá výzkumná a ediční činnost, prezentovaná především na stránkách Sborníku Národního muzea, vedla k vynikajícímu výsledku – vydání Haisových *Vzpomínek* v Odeonu (1985) patří stále mezi nejvýznamnější díla oboru. Ve své úvodní, zasvěcené studii i v působivém výboru jste zde ideálně pojala Haisův život a Haisovu písňovou tvorbu jako dvě strany jedné mince, kde jedno vychází z druhého a je od něho neoddelitelné. Kniha mě velice potěšila, tím spíše, že ji recenzovali můj ctěný kantor profesor Karel Dvořák a má někdejší milá kolegyně, nyní také profesorka Mirjam Moravcová.

Pak jsme se seznámili; díky Vám a paní doktorce Helze Turkové i dalším ochotným pracovníkům Knihovny Národního muzea jsem se ve zdejší studovně – nad rukopisy Jana Jeníka rytíře z Bratřic – cítil jako doma, posléze jsem měl tu čest doprovázet Vás několikrát při Vašich přednáškách v Praze i jinde a pro ilustraci zahrát a zazpívat „živé“ ukázky Haisových písní. Vzpomínám také na natáčení jednoho z pokračování televizního seriálu *O poklad Anežky České* (kde jsem působil jako scenárista), jež bylo věnováno Národnímu muzeu v Praze, a právě v prostorách knihovny jsme točili fiktivní scénu s prvním knihovníkem Národního muzea Václavem Hankou, vzpomínám na společný zájezd do Semil a přátelské setkání s Vladimírem Komárkem.

Milá paní doktorko, právě tak jako dovedete zaujmout posluchače při svých poutavých přednáškách, stejně tak umíte být i Vy sama pozornou a vděčnou divačkou – navštěvovala jste naše skifflové „rodinné“ koncerty, při nichž se mnou účinkovali má dcera Věra Svobodová a můj bratr Petr Traxler (když tam někdo z nich nebyl, neopomněla jste se na ně pozeptat a pozdravovat je), účastníte se různých prezentací Etnologického ústavu AV ČR a ochotně oponujete naše práce, setkáváme se na konferencích, seminářích a workshopech. A vedle svědomitého posouzení vždy ještě najdete slůvka pochvaly a povzbuzení, která tolik potěší.

Aniž bych Vám chtěl lichotit, širše Vašeho badatelského záběru až do současnosti je obdivuhodná a Váš entuziasmus příkladný – z dokonalé znalosti kramářských tisků 19. století čerpáte zajímavá, lákavá témata pro své přednášky, studie a články. Namátkou: uchovávání tradic v písňových tiscích (1984/1988), tisk a prodej písní v Praze (1990), účinkování kramářských zpěváků na pražských lidových slavnostech (1995), odraz života městských žen (1993/1996), ale také pivo a pijáci v kramářských písních (1997), o čem pojednávají kramářské písně z proslulé Landfrasovy tiskárny (1998),

odraz Puchmajerových a Nejedlého zlidovělých skladeb v kramářských tiscích a rukopisných zpěvnících (2001, 2003), pojednání o ženách v životě Františka Haise nebo o písničkovém špalíčku matky Mikoláše Alše (2008). Nezasvěcený si nedovede představit, jak nesmírnou práci představuje shromáždění obrovského množství podkladového materiálu, jeho utřídění, zhodnocení a konečně zpracování formou odborných a navíc přitažlivých a čtivých textů.

Milá paní doktorko, jsem Vám vděčný za mnohé a opravdu srdečně Vám tisknu ruku. Chci Vám jménem svým i jménem svých kolegů z oddělení etnomuzikologie a také z oddělení historické etnologie Etnologického ústavu AV ČR popřát do dalších let mnoho skvělých nápadů a hodně zdaru a trvalé nadšení při jejich uskutečňování, přeji Vám rovněž mnoho štěstí a spokojenosti v osobním životě, a především pevné zdraví!

Váš Jiří Traxler

ZDRAVICE DR. EVY STEJSKALOVÉ

Evičko, patříš k okruhu lidí, kterým se nezištná práce v Muzeu, pro Muzeum a skrze ně pro „obecné dobré“ stala životním údělem. Setkaly jsme se poprvé na sklonku 60. let při instalaci výstavy k přednášce o Josefu Dobrovském. Tehdy počala naše spolupráce a zrodilo se přátelství, ze kterého se těším a za něž děkuji dodnes.

Tvoje Eva Stejskalová